

خب اسلام بر پایه‌ی عقل و ایمان است. کل برنامه‌های اسلامی را با عقل و ایمان باید سنجید و فهمید و عمل کرد. اینها نه عقل داشتند، نه ایمان. پیغمبر وارد این جامعه شد؛ یعنی این بیانات الهی را، وحی الهی را، کلام خدا را برای یک چنین مردمی تلاوت کرد و توانست در طول مدت سیزده سال — که سیزده سال زمانی طولانی نیست — از بین همین مردم، عمار درست کند، ابودر درست کند، مقداد درست کند؛ از بین همین مردم!

۱۴۰۴/۱۰/۲۷

▼ حذف روز ۳ سال تا اتصال ریلی ایران به روسیه و اروپا

راه‌آهن رشت-آستارا به‌عنوان آخرین حلقه ریلی کریدور بین‌المللی شمال-جنوب، در شرایطی وارد مرحله جدیدی شده که ویژگی‌های فنی و پیچیدگی‌های جغرافیایی مسیر، این پروژه را به یکی از دشوارترین طرح‌های ریلی کشور تبدیل کرده است. بر اساس اعلام مدیر حوزه طرح‌های شرکت ساخت و توسعه زیربنای حمل‌ونقل، مسیر این راه‌آهن حدود ۱۶۳ کیلومتر طول دارد که نزدیک به ۴۰ کیلومتر آن برای احداث پل طراحی شده است؛ یعنی حدود یک‌چهارم مسیر باید به‌صورت پل اجرا شود. شرایط جغرافیایی منطقه به‌گونه‌ای است که این پل‌ها در ارتفاع حداقل پنج متری از سطح زمین و بر فراز شالیزارها، باغ‌ها و رودخانه‌ها احداث خواهند شد. طولانی‌ترین پل پیش‌بینی‌شده حدود ۲٫۵ کیلومتر است که در محدوده روستاهای کسار، بیجارکنار، ماشاتوت و پسیخان قرار دارد. این حجم بالای پل‌سازی، نشان‌دهنده شرایط خاص زمین در مسیر رشت-آستارا و ضرورت عبور خط آهن از مناطق کشاورزی و رودخانه‌ای گیلان است؛ موضوعی که بر زمان، هزینه و پیچیدگی اجرای پروژه اثرگذار خواهد بود. در کنار عملیات مربوط به پل‌ها، اقدامات مربوط به آماده‌سازی بستر نیز در حال انجام است. تاکنون حدود ۵۰ کیلومتر از بستر راه‌آهن رشت-آستارا با استفاده از ماسه بادی تثبیت شده است. بخشی از این مصالح از انزلی، بندر کاسپین و حاشیه دریا و بخش قابل توجهی نیز از محدوده پیرامونی نیروگاه سیکل ترکیبی پره‌سر تأمین شده است. یکی از پل‌های خاص پروژه نیز تاکنون حدود ۵ درصد پیشرفت فیزیکی داشته است. همچنین برای ارزیابی و آزادسازی مسیر حدود ۲٫۵ هکتار هزینه شده و نزدیک به ۶ هکتار دیگر برای پرداخت مطالبات مربوط به تملک اراضی مورد نیاز است که قرار است تا پایان سال پیگیری شود. با وجود پیشرفت اقدامات مقدماتی، پروژه همچنان در انتظار عبور کامل از مرحله آماده‌سازی و ورود به عملیات اجرایی گسترده است. سفیر ایران در روسیه اعلام کرده که تمام اراضی مورد نیاز برای احداث خط در اختیار طرف روس قرار گرفته و اکنون امضای قرارداد اجرایی میان ایران و روسیه باید در کوتاه‌ترین زمان انجام شود. برآورد طرف روس این است که از زمان تحویل زمین تا تکمیل راه‌آهن حداقل سه سال زمان نیاز خواهد بود. اهمیت رشت-آستارا فراتر از یک پروژه عمرانی است. تکمیل این خط می‌تواند اتصال ریلی ایران به جمهوری آذربایجان، روسیه و شبکه حمل‌ونقل شمال اروپا را تقویت کرده و حلقه ریلی کریدور شمال-جنوب را کامل کند. بر اساس برآوردها، این مسیر در فاز نخست ظرفیت جابه‌جایی ۵ میلیون تن بار در سال را خواهد داشت و در ادامه امکان افزایش آن تا ۱۵ میلیون تن وجود دارد. همچنین پیش‌بینی شده زمان حمل کالا از سن پترزبورگ روسیه به بمبئی هند، با تکمیل این مسیر و بهره‌برداری مؤثر از کریدور، از حدود ۴۵ روز به نزدیک ۱۰ روز کاهش یابد. برآورد اولیه هزینه اجرای پروژه حدود ۱٫۶ میلیارد یورو بوده که بر اساس توافق ایران و روسیه، تأمین مالی آن بر عهده طرف روس قرار گرفته است.

[علی قاسمی]

▼ گزارش روز

روایتی جدید از جاه‌طلبی‌های بی‌سرانجام ترامپ

دونالد ترامپ در کمتر از دو سال گذشته، بارها از تغییر مرزهای آمریکا، انتقال حاکمیت بر سرزمین‌های خارجی یا در اختیار گرفتن مناطق راهبردی خارج از خاک این کشور سخن گفته است. از خرید گرینلند و تبدیل کانادا به ایالت پنجاهویکم گرفته تا «مالکیت» نوار غزه، بازگرداندن کنترل کانال پاناما، تصاحب کوبا و اکنون اعلام تنگه هرمز به‌عنوان قلمرو ایالات متحده. مرور زمان‌بندی این اظهارات نشان می‌دهد بسیاری از این ایده‌ها پس از طرح اولیه یا از دستور کار علنی ترامپ فاصله گرفته‌اند یا در عمل به موضوعاتی کاملاً متفاوت تبدیل شده‌اند.

گرینلند قدیمی‌ترین مورد در این فهرست است. ترامپ نخستین بار در سال ۲۰۱۹ پیشنهاد خرید این جزیره از دانمارک را مطرح کرد؛ پیشنهادی که حتی در آمریکا نیز بیشتر به‌عنوان یک ایده غیرمعمول تلقی شد. با وجود تکرار این ادعا در سال‌های اخیر و حتی سخن از «کنترل کامل» گرینلند، تا به این لحظه این جزیره همچنان تحت حاکمیت دانمارک قرار دارد و هیچ انتقال مالکیت یا حاکمیتی صورت نگرفته است. ایده تبدیل کانادا به ایالت پنجاهویکم آمریکا نیز از ابتدا با موانع جدی حقوقی و سیاسی روبه‌رو بود. ترامپ اگرچه از «قدرت اقتصادی» برای تحقق این هدف سخن گفت، اما هیچ‌گاه به یک روند الحاقی مشخص منجر نشد.

در مورد کانال پاناما، ترامپ از تعبیر بسیار صریح «بازپس‌گیری» استفاده کرد و حتی حاضر نشد استفاده از نیروی نظامی را رد کند. اما کارشناسان به رسانه‌های غربی گفته‌اند آمریکا در سال ۱۹۷۷ با امضای پیمان‌های توریکوس-کارترو، کنترل کانال را به پاناما منتقل کرد و امروز واشنگتن مالک یا صاحب حاکمیت بر کانال نیست که بتواند آن را یک‌جانبه «پس بگیرد». چنین اقدامی عملاً مستلزم استفاده از زور علیه پاناما خواهد بود که در چارچوب عدلی حقوقی راهی برای آن وجود ندارد.

ترامپ سال گذشته نیز پیشنهاد کرد آمریکا کنترل نوار غزه را در دست بگیرد و این منطقه را به یک مقصد ساحلی لوکس تبدیل کند. اما اجرای این طرح مستلزم انتقال جمعیت حدود دو میلیون نفری غزه بود؛ موضوعی که مصر و دیگر کشورهای عربی با آن مخالفت کردند و رهبران فلسطینی نیز آن را رد کردند. مرور این ادعاها نشان می‌دهد که فاصله میان آنچه ترامپ اعلام می‌کند و آنچه دولت آمریکا واقعاً برای اجرای آن وارد عمل می‌شود، به اندازه خود اظهارات اهمیت دارد. در موارد مختلف، این ادعاها با موانع حقوقی، مخالفت طرف‌های مقابل و نبود مسیر روشن برای اجرا روبه‌رو بوده‌اند و آنچه در عمل باقی مانده، اغلب مجموعه‌ای از مذاکرات، تهدیدها و فشارهای سیاسی بوده است.

[بهرام بختیاری]

▼ خبر ویژه

سردرگمی پنتاگون درباره راز حملات دقیق ایران

پنتاگون همچنان در گمانه‌زنی درباره دلیل حملات دقیق نیروهای مسلح کشور به پایگاه‌های آمریکایی در منطقه سردرگم است و مقام‌های نظامی آمریکا اکنون روی احتمال لو رفتن اطلاعات از طریق نرم‌افزار ورزشی «استراوا» متمرکز شده‌اند. بر اساس گزارش جدید مجله نیوزویک، مقام‌های آمریکایی معتقدند که استفاده نظامیان آمریکایی از این نرم‌افزار که برای ثبت و پیگیری فعالیت‌های ورزشی استفاده می‌شود، ممکن است اطلاعات مکانی آنها را در اختیار ایران قرار داده باشد. پایگاه اسکای‌نیوز نیز مدعی شده که بررسی‌هایش نشان می‌دهد داده‌های استراوا همچنان توسط صدها کاربر در پایگاه‌های نظامی آمریکا به اشتراک گذاشته می‌شود. جان‌اتان هکت، کارشناس عملیات ویژه، در گفت‌وگو با اسکای‌نیوز گفت که «اجرای سهل‌گیرانه مقررات و نبود آگاهی» عامل به اشتراک گذاشته شدن داده‌های مکانی بوده است و احتمالاً ایران از این اطلاعات برای ردیابی جابه‌جایی نیروهای آمریکایی استفاده می‌کند. پیش از این، پنتاگون دلایل دیگری مانند کمک روسیه و چین، استفاده از فناوری‌های تبلیغات دیجیتال و گوشی‌های همراه را نیز مطرح کرده بود، اما هنوز به اطمینان کافی در این خصوص نرسیده است. رویترز نیز روز هفتم مرداد گزارش داده بود که برد کوپر، فرمانده سنتکام، به نیروها هشدار داده است که ممکن است به آنها دستور داده شود گوشی‌های همراه خود را به طور کامل تحویل دهند.

گامی بزرگ برای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر

محسن طرزلطب، رئیس سازمان انرژی‌های نو و تجدید پذیر از ورود نخستین صندوق پروژه نیروگاه خورشیدی به بورس خبر داد و گفت که پذیرهنویسی این صندوق در شهریور ماه سال جاری انجام خواهد شد. طرزلطب با اشاره به اینکه صندوق پروژه مختص احداث پروژه‌های خاص در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر و برق خورشیدی است، اعلام کرد که این پروژه‌ها در ۱۰۶ ساختگاه در ۹ استان کشور پراکنده هستند و میانگین پیشرفت آنها ۶۵ درصد است. به گفته وی، پروژه برق خورشیدی ۹۸ مگاواتی خوزستان تا قبل از پایان سال جاری به شبکه سراسری متصل می‌شود. سید علی سجادی، مدیرعامل صندوق پروژه نور، نیز با اشاره به اینکه مجوزهای لازم از سازمان بورس گرفته شده، گفت که این صندوق برای مشارکت حداکثری صنایع در انرژی‌های تجدیدپذیر راهاندازی می‌شود و اشخاص حقیقی و حقوقی می‌توانند در آن سرمایه‌گذاری کنند. طرزلطب با اشاره به الزام صنایع به تأمین حداقل ۴ درصد از تقاضای برق خود از طریق انرژی تجدیدپذیر، تأکید کرد که در صورت رعایت نکردن این حکم قانون، صنایع مشمول جریمه می‌شوند. هزینه هر کیلووات برق خورشیدی در حال حاضر به ۳۶۰ تا ۳۷۰ دلار افزایش یافته است که بدون احتساب خط پست برق محاسبه شده است. این صندوق پروژه‌محور با جمع‌آوری منابع خرد بخش خصوصی و شرکت‌ها، صرف اجرای پروژه‌های انرژی تجدیدپذیر می‌شود و از محل سودآوری پروژه، سود سرمایه‌گذاران تأمین می‌شود. این اقدام گامی مهم در جهت توسعه انرژی‌های پاک و کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی محسوب می‌شود و می‌تواند به تأمین بخشی از نیازهای انرژی کشور کمک کند.

عراق؛ در مسیر پایان اشغالگری

ابومجاهد العساف، مسئول امنیتی گروه مقاومت کتائب حزب‌الله عراق در بیانیه‌ای با اعلام چهار شرط برای هرگونه تعامل با دولت بغداد، بر خروج نیروهای اشغالگر آمریکایی از عراق و تضمین عدم بازگشت آنها، رهایی تصمیم‌گیری‌های سیاسی و اقتصادی از سلطه آمریکا، خروج نیروهای ترکیه از شمال عراق و انحلال نیروهای پیشمرگه منطقه کردستان تأکید کرد. العساف در این بیانیه با انتقاد از علی الزیدی، نخست‌وزیر عراق، گفت که او با گوش دادن به درخواست‌های «تام باراک»، فرستاده ویژه آمریکا که «از شیعیان نفرت دارند»، اوضاع این کشور را بدتر کرده است. العساف همچنین الزیدی را تهدید کرد که در صورت ادامه اقدامات خصمانه علیه کتائب حزب‌الله، اقدامات تلافی‌جویانه انجام خواهد شد. این بیانیه در حالی منتشر می‌شود که گروه‌های مقاومت عراق بارها خواستار خروج کامل نیروهای آمریکایی از خاک این کشور شده‌اند و حضور نظامی واشنگتن را عامل اصلی ناامنی و بی‌ثباتی در عراق می‌دانند. گروه‌های مقاومت عراق با تأکید بر اینکه امنیت کشور باید توسط نیروهای خودی تأمین شود، هرگونه مداخله خارجی را رد کرده و خواستار استقلال کامل سیاسی و امنیتی عراق شده‌اند.

افزایش رقابت تسلیحاتی در اروپا

وزارت دفاع آلمان با انتشار بیانیه‌ای از افزایش نیروهای مسلح این کشور به حدود ۱۸۶ هزار و ۷۰۰ پرسنل نظامی خبر داد که بالاترین سطح از سال ۲۰۱۳ تاکنون محسوب می‌شود. بر اساس این گزارش، درخواست‌ها برای مشاغل نظامی تا ماه ژوئیه به حدود ۴۷ هزار و ۳۰۰ مورد رسیده که نسبت به سال قبل ۲۶ درصد افزایش داشته است. مجموع استخدام‌های جدید نیز حدود ۱۵ هزار و ۴۰۰ نفر بوده که ۱۲ درصد بیشتر از مدت مشابه سال قبل است. قانون جدید خدمت سربازی که از ابتدای سال ۲۰۲۶ اجرایی شده، اگرچه خدمت را همچنان داوطلبانه نگه داشته، اما از مردان جوان خواسته است که پرسش‌نامه‌ای درباره آمادگی جسمانی، مدارک تحصیلی و علاقه به خدمت سربازی را تکمیل کنند. تا ۳۱ ژوئیه، حدود ۳۷۸ هزار نامه ارسال شده و حدود ۹۶ درصد از مردان به این پرسش‌نامه پاسخ داده‌اند. با وجود این رشد، قانونگذاران مخالف دولت معتقدند که این قانون جدید برای رفع کمبود نیرو یا گسترش کافی بوندسwehr کافی نیست. با این حال، وزارت دفاع تأکید کرده است که درخواست‌ها، استخدام‌ها و کل نیروی پرسنل همگی در بالاترین سطح خود قرار دارند. صدراعظم آلمان، فردریش مرس، بارها تأکید کرده است که برلین قصد دارد قوی‌ترین نیروهای مسلح اروپا را بسازد. هدف بلندمدت وزارت دفاع، گسترش بوندسwehr به ۲۵۵ تا ۲۷۰ هزار سرباز فعال تا سال ۲۰۳۵ است که مطابق با تعهدات ناتو بوده و به حدود ۲۰ هزار نیروی جدید در سال نیاز دارد. این افزایش نیرو در حالی صورت می‌گیرد که آلمان با چالش‌های امنیتی جدیدی در اروپا مواجه شده و جنگ در اوکراین و همچنین تنش‌های خاورمیانه، برلین را به تقویت توان دفاعی خود ترغیب کرده است.

◀ چاک شومر، رهبر دموکرات‌های سنای آمریکا، جنگ ترامپ علیه ایران را «یکی از بزرگترین رسوایی‌های سیاست خارجی در تاریخ آمریکا» خواند و گفت: «سوءتفاهم‌نامه ترامپ با ایران، یک شکست مطلق و کامل بوده که هیچ پیشرفتی در جهت اهداف اعلام‌شده نداشته است.» وی با اشاره به افزایش قیمت بنزین به بالای ۴ دلار در هر گالن افزود: «آمریکایی‌ها در تنگنا قرار گرفته‌اند. ترامپ سربازان ما و ملت ما را ناامید کرده است.» شومر تأکید کرد: «ما باید فوراً با دیپلماسی جدی به این جنگ پایان دهیم تا بتوانیم بازسازی خساراتی را که او وارد کرده است، آغاز کنیم.»

◀ محمدعلی دهقان دهنوی، رئیس سازمان توسعه تجارت ایران در جمع فعالان اقتصادی با اشاره به تداوم محاصره دریایی آمریکا علیه ایران، تأکید کرد که این محاصره نتوانسته است تجارت کشور را متوقف کند و «اتفاقات خوبی در حوزه لجستیک رخ داده و مسیرهای جایگزین در حال توسعه هستند.» دهنوی با بیان اینکه شرکت ملی راه‌آهن ظرفیت خود را نسبت به پارسال تقریباً ۲ برابر کرده و بندر شمالی نیز بیش از ۶۰ درصد افزایش ظرفیت داده‌اند، افزود که مسیر دریایی برای حمل‌ونقل کالا به‌صرفه‌تر و کم‌هزینه‌تر است، اما انتقال تجارت به مسیرهای جایگزین هزینه‌های بیشتری دارد و «محاصره آمریکا مانع تجارت ایران نیست.»

◀ حماس اعلام کرد خلیل الحیه، رئیس دفتر سیاسی این جنبش، رهبران گروه‌های فلسطینی را در جریان دیدار با میانجی‌ها، ضامن‌ها و مقامات مصر قرار داده است. در این بیانیه آمده است: «الحیه به همراه رهبران جناح‌ها، اشغالگران را به دلیل نقض توافق غزه مسئول مانع‌تراشی در آن دانستند.» همچنین تأکید شد: «رهبران مقاومت بر تعهد خود به بازسازی چشم‌انداز سیاسی فلسطین بر اساس اصول مشارکت ملی و دموکراسی تأکید کردند.» حماس افزود الحیه و نمایندگان جناح‌ها بر لزوم تدوین راهبرد ملی جامع برای مقابله با چالش‌های کنونی تأکید کردند.

◀ بر اساس نظرسنجی مشترک نشریه اکونومیست و مؤسسه یوگاو، میزان رضایت از عملکرد دونالد ترامپ به ۳۳ درصد کاهش یافته که کمترین سطح ثبت‌شده در هر دو دوره ریاست‌جمهوری اوست. بر اساس این نظرسنجی، ۶۲ درصد آمریکایی‌ها از عملکرد ترامپ ناراضی هستند و ۵۰ درصد به‌شدت ناراضی‌اند. تنها ۲۲ درصد مردم آمریکا وضعیت اقتصادی را مثبت ارزیابی می‌کنند، در حالی که ۶۵ درصد معتقدند کشور در مسیر اشتباهی قرار دارد.

◀ بررسی وضعیت ذخایر سدهای برق‌آبی کشور نشان می‌دهد ۹ سد مهم شامل کارون ۴، کارون ۳، شهید عباسپور، مسجدسلیمان، گتوند، دز، مارون و سیمره نسبت به مدت مشابه سال گذشته آب بیشتری در مخازن خود دارند. همه سدهای برق‌آبی کشور وضعیت ذخیره بهتری نسبت به پارسال دارند. این در حالی است که سدهای برق‌آبی سهم مهمی در تأمین برق تابستان ایفا می‌کنند.